

El zabre del cereal: *Zabrus tenebrioides*

nov. 27, 2025 |

El *Zabrus tenebrioides* és un coleòpter de la família Carabidae que pot suposar una plaga important en cereals, sobretot en el tram inicial de cultiu.

L'adult mesura entre **12 i 16 mm**, de color negre o marró fosc, amb les èlitres marcades per estries longitudinals. La larva pot arribar als **30 mm**, té el cap i el tòrax més foscos (castanys) i la resta del cos blanc o verdós. Els ous són de forma ovalada, blancs, d'uns 2-2,5 mm.

Imatge 1. Adult de *Zabrus tenebrioides* – Font: Wikimedia Commons

Imatge 2. Larves de *Zabrus tenebrioides* – Font: EPPO GD

Cicle biològic

Generació anual: només una generació per any.

La larva és la forma hivernant: passa l'hivern en galeries al sòl i s'activa a la primavera.

A final de primavera (cap al maig) les larves formen pupes a sota terra.

Els adults emergeixen a principis d'estiu, i s'alimenten de flors i gra encara tendre o en formació. La femella posa entre **80 i 100 ous** agrupats en petites galeries en el sòl o sota residus vegetals.

Condicions favorables per al desenvolupament

Les poblacions del zabre estan fortament condicionades per **humitat, temperatura i tipus de sòl**.

Les **tardors suaus i humides** són especialment favorables, perquè faciliten l'eclosió de larves i la seva mobilitat primerenca. En canvi, freds intensos, gelades persistents o períodes secs poden frenar el seu desenvolupament.

Els sòls més **argilosos** solen presentar un problema més gran, ja que les larves poden excavar i mantenir galeries amb més facilitat.

Síntomes dels danys

Les larves roseguen el parènquima de les fulles de cereals (blat, ordi,...), deixant intactes les nervadures. Això genera un aspecte desfilagarsat molt característic

El període crític per al cereal és entre la naixença i l'estadi de tres fulles: les plantes joves són especialment vulnerables.

Tot i que no sempre afecta **tot el camp**, pot causar danys locals molt intensos en rodals o zones específiques.

Mesures de control

1. Mesures agronòmiques

Rotació de cultius: és molt recomanable evitar sembrar cereals d'hivern (blat, ordi) de manera consecutiva a les parcel·les que han patit atacs del zabre.

Eliminar el rostoll: després de la sega, netejar la palla i eliminar els rebrots, ajuda a reduir zones on les femelles poden pondre.

Endarrerir la data de sembra: sembrar més tard (quan sigui viable) pot minimitzar la vulnerabilitat de les plantes joves.

Treballs del sòl: en parcel·les amb historial de zabre, remoure el terreny abans de la sembra pot destruir galeries larvàries.

2. Seguiment i lluita integrada

Fer vigilància a principi de campanya per detectar la presència de larves o danys: buscar forats a terra, monticles i fulles rosegades.

Si l'atac es limita a zones concretes (rodals), aplicar tractaments localitzats pot ser una opció eficient.

3. Control químic

Aplicació d'insecticida al sòl en presembra. Es pot fer a base de lambda cihalotrin. Cal repartir el producte de la forma més uniforme possible a la parcel·la o la zona que es veu afectada.

Aplicació d'insecticida postsembra. Després de la naixença i en detectar els primers danys, cal fer el tractament el més aviat possible.

Es pot fer el tractament a tota la parcel·la o bé a només als rodals o zones afectades. Per la major activitat que presenten les larves, és millor fer les aplicacions a primera hora del matí o cap al tard.

Nota important: caldrà comprovar sempre la **legislació vigent** i els productes fitosanitaris autoritzats actualment, ja que alguns dels actius històricament emprats podrien haver canviat (prohibicions, restriccions, noves formulacions).

Controls en producció ecològica

És convenient seguir les recomanacions de mesures agronòmiques. No existeixen productes autoritzats per a la plaga en aquest tipus de producció.

Recomanacions per a agricultors

Identificar històric de plaga: marcar parcel·les amb problemes passats i aplicar estratègies preventives en campanyes futures.

Vigilància activa: fer mostreigs a principi d'octubre (quan les larves poden emergir) per detectar forats, monticles i fulles amb danys.

Decidir tractaments només si es supera el llindar: usar tractaments químics sempre de manera racional, prioritzant les aplicacions localitzades si l'atac no és generalitzat.

Coordinar-se amb serveis de sanitat vegetal: en zones amb reincidències, consultar amb tècnics (DARPA, serveis locals, cooperatives) per fer seguiment i planificar estratègies.

Conclusió

El *Zabrus tenebrioides* (zabre) pot representar una **plaga latent però perillosa** per als cereals d'hivern, especialment en aquelles parcel·les amb historial de danys. El seu control eficient requereix una combinació de mesures agronòmiques (rotació, neteja de restes, dates de sembra), vigilància activa i, quan cal, aplicacions fitosanitàries ben dirigides. Donada la seva biologia, l'estratègia més efectiva és la prevenció i la detecció precoç.

AUTORS

UNITAT DE SANITAT VEGETAL